

Превод: [BIL](#)

Оригинална версия на английски език: <https://civilsocietyeurope.eu/open-letter-ensuring-a-vibrant-civic-space-in-the-european-union-civil-societys-expectations-for-the-next-five-years/>

До:

Г-н Доналд Туск, относно предстоящото полско председателство на Съвета на Европейския съюз

Г-жа Мете Фредериксен, относно предстоящото датско председателство на Съвета на Европейския съюз

Г-н Никос Христодулидис, относно предстоящото кипърско председателство на Съвета на Европейския съюз

Г-жа Роберта Мецола, председател на Европейския парламент

Г-жа Урсула Фон дер Лайен, председател на Европейската комисия

Уважаеми председатели и министър-председатели,

В контекста на предстоящия петгодишен мандат, заедно с 415 граждански организации - от 26 държави членки и 4 държави кандидатки - дълбоко ангажирани с насърчаването на демокрацията, човешките права и гражданския активизъм в Европа, Ви призоваваме да приоритизирате действия, които да насърчават едно жизнено гражданско пространство, да поддържат демокрацията и да защитават основните човешки права.

Гражданското общество играе ключова роля в утвърждаването на гражданските, политическите, икономическите, социалните, културните и екологичните права. То дава възможност на маргинализираните групи да изразят мнението си, насърчава активното участие в управлението и търси отговорност от властимащите.

Въпреки безценния принос на гражданското общество, ние сме свидетели на спад в зачитането на гражданските свободи, върховенството на правото и демокрацията в Европейския съюз. Това се вижда от практиката, изследванията и заключенията в доклада на Европейската комисия за върховенство на правото. Предизвикателствата, пред които е изправено гражданското общество, като рестриктивни закони, ограничено

финансиране, съдебно преследване и физическо посегателство, застрашават самите основи на демокрацията.

Въпреки че през последните пет години Европейският съюз предприе важни стъпки за преодоляване на „отстъплението“ от демокрацията и за насърчаване на гражданското пространство, на лице са съществени пропуски и предизвикателства, които трябва да се преодолеят. През предстоящия законодателен мандат ЕС трябва да надгради наследството от последните пет години - по-специално от доклада на Европейската комисия от 2022 г. относно прилагането на Хартата на основните права на ЕС и последващите консултации, както и от заключенията на Съвета от 2023 г. относно гражданското пространство - за да изгради по-последователна и стратегическа рамка за сътрудничество и подкрепа, както е посочено в Манифеста на европейското гражданско общество, одобрен от над 240 граждански организации в цяла Европа.

Нещо повече, всички европейски закони и политики следва да улесняват действията на гражданското общество без негативни странични последици. Това означава извършването на предварителни оценки на въздействието на всички политики на ЕС върху основните права, като се включат данни от различни групи на гражданското общество, за да се гарантира, че политиките подкрепят упражняването на основните права.

Призоваваме за приемане на следните приоритети за следващите 5 години:

- **Европейска стратегия за гражданското общество**, която да е неразделна част от по-широка европейска програма за демокрация. Тази стратегия следва да признае незаменимата роля на гражданското общество в цялото му многообразие за насърчаване на демократичната ангажираност и защита на човешките права. Стратегията следва да осигури стабилна и последователна политическа рамка, която насърчава, подкрепя и защитава гражданското общество.
- **Силен мандат за заместник-председател на Комисията, отговарящ за демокрацията, гражданското пространство и диалога с гражданското общество.** Това включва наличието на подходящи средства за инициране, ръководене и контрол на изпълнението на стратегията, както и за осигуряване на съгласуваност между вътрешните и външните подходи към гражданското общество. По време на мандата, трябва да се провежда проактивна подкрепа за представителите на гражданското общество, подложени на натиск, и своевременно проследяване на жалбите на гражданското общество

свързани с атаки. Това следва да включва и подкрепа за разработването на инициативи, насочени **към защита на гражданското общество и правозащитниците, включително тези в изгнание, от тормоз, сплашване и нападения**, чрез, например, създаване на механизми, ръководени от гражданското общество, за ранно предупреждение и механизми за предоставяне на бърза защита.

- **Укрепване на посредническата функция на гражданските обединения и приемане на споразумение за граждански диалог:** Гражданските обединения играят ключова роля в организиране и канализиране на нуждите и стремежите на хората. Гражданският диалог следва да се разбира като постоянно, структурирано и смислено взаимодействие между институциите и организираното гражданско общество, водещо до съвместно създаване на справедливи, приобщаващи и устойчиви политики. Споразумението за граждански диалог с институциите на ЕС следва да има ясно определени обхват, места, инструменти и резултати.
- **Политики за овластяване на финансирането:** Програмите за финансиране на гражданското общество трябва да се разработват съвместно, като се гарантира, че те отговарят на потребностите на гражданските организации и общностите, на които те служат, и при намалена административната тежест. Бъдещата многогодишна финансова рамка е необходимо да отразява нуждата от по-нататъшна подкрепа за гражданското общество в рамките на различните области едновременно чрез безвъзмездни средства и по перативни програми, така и чрез проекти, включително чрез увеличаване на бюджета на програмата „Граждани, равенство, права и ценности“ (CERV).
- **Европейски семестър за демокрация:** Стъпвайки на европейския механизъм за върховенство на правото, ЕС следва да създаде европейски семестър за демокрация, отворен за страните кандидатки за членство, който да разглежда взаимодействието между икономическите и социалните политики, и демокрацията. Годишният доклад трябва да включва самостоятелна глава за гражданското пространство и да бъде по-ясно и прозрачно свързан с механизмите за прилагане и реформи.
- **По-силна роля на Агенцията за основните права като европейската институция за правата на човека.** Това включва предоставяне възможност на Агенцията да дава свои собствени становища относно политиките на ЕС и систематично ѝ включване в оценката на въздействието.

За да бъде подкрепата за гражданското общество ефективна, институциите на ЕС трябва да възприемат последователен подход към

демокрацията във и извън страните на ЕС, както и да укрепят демократичната легитимност на европейските политики, които трябва да създават приобщаващо за всички общество. Тези препоръки, основаващи се на работата на представителите на гражданското общество на национално и европейско ниво, следва да ръководят действията на Европейския съюз през следващите пет години. Ние сме готови да си сътрудничим с всички институции на ЕС и с политическите сили, ангажирани с придвижването на тези предложения. Заедно можем да изградим Европа, в която гражданското общество просперира, демокрацията процъфтява, а основните права са защитени.

Този документ е изготвен в контекста на Форума на гражданското общество във Варшава на 26 юни 2024 г. С него се очертават наложителните действия, които институциите на ЕС трябва да предприемат през предстоящия петгодишен мандат, за да осигурят жизнена среда за активно гражданско общество. Той се основава на работата, извършена през годините от гражданското общество на национално и европейско ниво.

Каним и други граждански организации да продължат да използват и надграждат тези предложения. Ангажираме се да работим с институции и политически сили, желаещи да превърнат тази програма в реалност.

Искрено Ваша,

Габриела Чивико, председател на Civil Society Europe

Заедно с още 415 граждански организации